

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน และศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาพื้นที่ชุมชนอันเป็นที่พักอาศัยและการทำกินของผู้คน การศึกษากำหนดรูปแบบไว้ 3 รูปแบบ กล่าวคือ การรับ ปรับและเปลี่ยนแปลง รูปแบบของการรับ หมายถึง การอธิบายถึงภูมิหลังของพื้นที่ที่สัมพันธ์กับการตั้งถิ่นฐานของผู้คนและเป็นที่มาของอัตลักษณ์ของพื้นที่ซึ่งผู้คนในชุมชนนำมาใช้ในการต่อรองกับอำนาจของรัฐที่จะทำการไล่อพยพพื้นที่แห่งนี้ เพื่อนำมาฟื้นฟูด้านโบราณสถานอันเป็นการนำความสง่างามให้ปรากฏควบคู่กับประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์หรืออาจกล่าวได้ว่าการขออนุญาตความเป็นไทยสำหรับการปรับในพื้นที่ หมายถึง การวิพากษ์เชิงทฤษฎีที่สัมพันธ์กับการแสดงออกของคนในชุมชนทั้งในด้านกฎหมายและด้านสิทธิของชุมชน ร่วมกับวิธีการวิพากษ์เชิงทฤษฎีที่สัมพันธ์ความความเป็นชุมชน ในด้านการนำรูปแบบของการเปลี่ยนซึ่งหมายถึงวิธีการที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยใช้รากฐานความเป็นไทยมาเป็นแนวทางในการนำเสนอ

วิธีการศึกษาตามกรอบแนวคิดทั้ง 3 รูปแบบ จะใช้การศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากเอกสารที่สัมพันธ์กับการก่อตั้งชุมชน พัฒนาการของพื้นที่กับวิถีชีวิตของคนในชุมชนร่วมกับการวิพากษ์ ผลการศึกษาของผู้ศึกษาในเรื่องของชุมชนป้อมมหากาฬทั้งในด้านมิติทางกายภาพและมิติทางสังคม วิทยาและมานุษยวิทยาและนำเสนอมิติวัฒนธรรมชุมชนกับแนวคิดใหม่ของไทยตามสังคมและวัฒนธรรมชุมชน โดยการศึกษาจะใช้การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน การจัดสนทนากลุ่ม (Focus group) ผู้ที่อาศัยในชุมชน การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม

การศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ (รับ ปรับ เปลี่ยน) ที่มีปรากฏในพื้นที่ป้อมมหากาฬจากอดีตจนถึงปัจจุบันทั้งหมด ผู้วิจัยใช้หลักวิชาการในการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล (Critical approach) เพื่อทำการอธิบายในทฤษฎีและแนวคิดการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ในทุกมิติ ในที่นี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการศึกษาตามข้อตกลงของการรับทุนอุดหนุนของมหาวิทยาลัย โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จในงบประมาณ 2554 ซึ่งอนุญาตโดยอนุโลมให้ดำเนินการได้ไม่เกินวันที่ 31 มีนาคม 2555

สนาม (Field)

สนามของการศึกษาในครั้งนี้คือ พื้นที่ของชุมชนป้อมมหากาฬ ปัจจุบันตั้งอยู่ในแขวงบวรนิเวศ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เริ่มต้นการศึกษาจากการสอนรายวิชาท้องถิ่นศึกษา ซึ่งผู้วิจัย

เป็นผู้สอนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 รหัส 51 ข้อกำหนดในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษากลุ่มละ 4 คน จะต้องเลือกพื้นที่เพื่อทำการศึกษา 1 พื้นที่ตามกรอบของการศึกษาดังด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ ระเบียบวิธีการศึกษาทางสังคมศาสตร์ และระเบียบวิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยา มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาทำการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่แห่งใดแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ โดยพิจารณาเบื้องต้นว่าก่อนที่จะปรากฏตัวเป็นชุมชนตามข้อกำหนดของกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2518 สภาพการก่อตัวของชุมชนมีการพัฒนาตนเองเป็นอย่างไรและปรากฏความเป็นร่องรอยของท้องถิ่นของตนเองอย่างไร จากนั้นให้ศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนเมือง เมื่อนักศึกษา 4 คน ซึ่งได้แก่

1. นายณัฐกร พวงทอง รหัส 51123407006
2. นายสมานธิ ปานทอง รหัส 51123470007
3. นางสาวกุลธิดา เพ็ชรปรี รหัส 51123407011
4. นางสาวฉวีวรรณ ประดับบรรจง รหัส 51123407013

ได้เข้าไปศึกษาพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬโดยได้ถ่ายทอดรูปลักษณ์ของชุมชนป้อมมหากาฬจัดเป็นชุมชนเก่าแก่เพื่อนำเสนอแลกเปลี่ยนการศึกษากับกลุ่มอื่นๆ แต่กลุ่มการศึกษาป้อมมหากาฬมีจุดเด่นเป็นพิเศษ นั่นคือ ประเด็นการต่อสู้กับอำนาจรัฐในประเด็นการไล่อ้อและเมื่อนักศึกษากลุ่มนี้เข้าไปสังเกตการณ์ก่อนการศึกษาสภาพจริง นักศึกษากลุ่มนี้ได้กลับมาพร้อมเล่าเรื่องที่ประสบในการที่คนในชุมชนเข้าใจผิดในเบื้องต้นเกรงว่าจะเป็นผู้มาเก็บข้อมูลการวิจัยที่จะส่งกระทบกับการต่อสู้ของคนในชุมชนกับกรุงเทพมหานคร ต่อมาเมื่อนักศึกษาได้ชี้แจงให้ผู้นำชุมชนมีความเข้าใจในเจตนารวมถึงยืนยันโดยใช้หนังสือราชการถึงประธานชุมชนในการเข้ามาศึกษาพื้นที่แห่งนี้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาและนักศึกษาทั้ง 4 คน ได้ทำการศึกษาจนครบถ้วนตามกรอบการศึกษา ผลที่ปรากฏได้นำความรู้เรื่องราวของชุมชนป้อมมหากาฬนำเสนอทั้งในรูปของการบรรยายและการนำเสนอผ่านทางนิทรรศการโดยการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มงานกลุ่มอื่นๆ โดยชิ้นงานของนักศึกษากลุ่มที่ทำการศึกษารวมชุมชนป้อมมหากาฬมีจุดเด่นในการศึกษาเป็นพิเศษในเรื่องของวิถีชีวิต วิถีคิดของคนในชุมชน การมีส่วนร่วมของประชาชนและความสนใจของวงการศึกษาวิจัยทางสิ่งแวดล้อมทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา รวมถึงสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ได้เข้าศึกษาอย่างกว้างขวางพร้อมทั้งนำเอาแนวคิดและทฤษฎีทางตะวันตกมาวิพากษ์วิจารณ์ร่วมกับการอธิบายความเป็นเหตุและผลที่ชัดชัด ยืนยันได้ว่าผู้คนที่อาศัยตั้งรกรากในชุมชนป้อมมหากาฬขอเรียกร้องสิทธิของชุมชนโดยใช้มิติทางกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการต่อสู้ที่ยังมิได้สิ้นสุด ชุมชนและคนในขอปักหลักและยืน

หยุดการใช้พื้นที่แห่งนี้ พร้อมนี้ได้มีการบริหารชุมชนให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน การสืบสานอาชีพดั้งเดิมของคนในชุมชนสู่ความเป็นสากลได้อย่างสง่างาม

จากการจุดประกายความคิดของนักศึกษาทั้ง 4 คน และเมื่อผู้วิจัยมีความสนใจในเรื่องนี้ เป็นพิเศษจึงได้ทำการศึกษาเพิ่มเติมจากผลการศึกษาซึ่งเป็นงานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาที่ ได้ศึกษาพื้นที่แห่งนี้ทั้งในด้านมิติทางสังคมและวัฒนธรรม มิติทางกายภาพและสิ่งแวดล้อม จาก การศึกษาข้อมูลด้านเอกสารดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาร่วมกับข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์ กับการก่อตั้งชุมชนและการสืบสานความเป็นชุมชนมาตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ก่อนการ เปลี่ยนแปลงการปกครองและหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นไป ต่อมาเมื่อมี การบริหารราชการแผ่นดินด้วยการรวมจังหวัดพระนครและจังหวัดธนบุรีเป็นกรุงเทพมหานคร พร้อมการปรากฏตัวในการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้บริหารท้องถิ่นร่วมกับรัฐซึ่งเป็นการให้ ความสำคัญที่มีส่วนร่วมของประชาชนจนในที่สุดเมื่อกรุงเทพมหานครมีการกำหนดแผนและ การพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และพบว่าพื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬที่มีผู้คนตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัย รัชกาลที่ 3 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์สมควรให้โล่หรือผู้คนออกไปพร้อมการบูรณะพื้นที่ให้บังเกิดความ สดงงามที่สอดรับกับการสร้างลานกรมหมื่นเจษฎาบดินทร์ อันเป็นพื้นที่ประตูเมืองของกรุงเทพฯ และการจัดพิธีต้อนรับราชอาคันตุกะที่มาเยือนประเทศไทย นับตั้งแต่ พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา ปัญหาระหว่างคนในชุมชนกับการเจรจาต่อรองกับกรุงเทพมหานครจึงเริ่มขึ้นและดำเนินไปเป็น ระยะเวลา ตามแต่อำนาจทางการเมืองและปัจจัยภายนอกที่ผลักดันให้กรุงเทพมหานครทำการโล่หรือ คนในชุมชนป้อมมหากาฬ จากการต่อสู้ยาวนานร่วม 20 ปี คนในชุมชนต่างหวาดระแวงในการ ศึกษาวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่จะส่งผลกระทบต่อชุมชนในภายหลัง ด้วยเหตุนี้การเข้าสู่สนาม (Field) เพื่อทำการศึกษาในชุมชนแห่งนี้จึงต้องใช้การรู้จักเขาและเรา การให้เกียรติและฟังผู้นำ ชุมชน ไขข้อปัญหา ก่อน การได้รู้จักผู้นำชุมชนจะสร้างความคุ้นเคยพร้อมการให้ข้อเสนอแนะที่เป็น ประโยชน์ การศึกษาภาคสนามจึงแบ่งออกเป็น 3 ระยะ กล่าวคือ ระยะแรก การรู้จักชุมชนและผู้นำ ชุมชนโดยกลุ่มนักศึกษาที่คุ้นเคยกับคนในพื้นที่นำผู้วิจัยไปรู้จักกับคุณธวัชชัย วรมหาคุณ ประธาน ชุมชนป้อมมหากาฬ ปี 2553 ซึ่งได้ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่ทำศึกษาร่วมกับแผนพัฒนาทางกายภาพ ระยะที่สอง เป็นช่วงการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในชุมชนที่ปรากฏชื่อในการศึกษาที่กล่าวถึงการ ต่อสู้ เรียกร้องสิทธิของชุมชนเพื่อการดำรงอยู่โดยกล่าวถึง บทบาทของคนในป้อมมหากาฬในการ ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และระยะที่ 3 เป็นการนำประเด็นการแสดงความเห็นต่อการพัฒนา เมื่อชุมชนจะดูแลตนเองในพื้นที่ป้อม มหากาฬ ชุมชนจะสร้างความไว้วางใจให้กับรัฐได้อย่างไร และการวิพากษ์ร่วมกันในแนวคิดของ

วัฒนธรรมชุมชนตามทฤษฎี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี และแนวคิดในการเป็น
สมัยใหม่แบบไทยของ ศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา เพื่อให้คนและชุมชนยังคงดำรงอยู่ใน
พื้นที่ชุมชนป้อมมหากาฬอย่างยั่งยืนเคียงข้างกับความเจริญของกรุงเทพมหานครในฐานะเป็น
ต้นแบบของคนจนเมืองที่แสดงคนในการรักษาความเป็นท้องถิ่นหรือชุมชนสืบไป

การเข้าสู่สนาม

ผู้วิจัยได้เข้าสู่สนาม โดยกำหนดไว้ 3 ระยะ กล่าวคือ

1. ก่อนการศึกษาวิจัย โดยประชุมหารือกับนักศึกษาที่มีประสบการณ์ตรงกับการรู้จัก

บุคคลในชุมชน และนำผู้วิจัยไปพบกับประธานชุมชนในเดือนมีนาคม 2554

2. ผู้วิจัยเข้าสู่สนามโดยการศึกษาชุมชนด้วยการใช้เทคนิค SWOTทำการสังเคราะห์ใน
จุดอ่อน จุดแข็ง ภัยคุกคามและโอกาสดำเนินการในเดือนพฤษภาคม 2554

3. นำประเด็นการศึกษาวัฒนธรรมชุมชนไปทำการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใน
ประเด็นสำคัญ 2 ประเด็น และดำเนินการในเดือนมิถุนายน – สิงหาคม 2554

ประเด็นแรก คนในชุมชนได้สร้างคนรุ่นใหม่เพื่อรองรับการร้องขอสิทธิเพื่อการดำรงอยู่ใน
ชุมชนแห่งนี้ต่อไปได้อย่างไร

ประเด็นที่สอง ความคาดหวังในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติระหว่างชุมชนกับภาครัฐภายใต้
แนวคิดในการพัฒนาวัฒนธรรมชุมชน และการนำมิติความเป็นสมัยใหม่แบบไทยเพื่อการเจรจา
ต่อรองกับภาครัฐโดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาความเป็นท้องถิ่นในช่วงเวลาที่กระแส
โลกาภิวัตน์มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงชุมชนในปัจจุบันและอนาคต

4. นำผลสรุปจากการศึกษาเสนอผู้แทนชุมชน ในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2554

การสังเกตและการจดบันทึก

ในระหว่างการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยร่วมกับนักศึกษาทั้ง 4 คน ในการขออนุญาตบันทึกภาพ
และบันทึกเทปในคำสัมภาษณ์ของผู้นำชุมชน ผู้ที่มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลประกอบการศึกษาวิจัย
ของชุมชน เมื่อเข้าไปทำการศึกษาในชุมชนแห่งนี้พบว่า คนในชุมชนมีความเป็นอยู่แบบไทยๆ และ
รักษาวัฒนธรรมไทยดังปรากฏภาพที่เด็กๆ ในชุมชน เมื่อพบประธานชุมชนจะเรียกว่า ลุงกบ น้ากบ
และยกมือไหว้พร้อมกล่าวคำสวัสดิ์ ซึ่งก่อให้เกิดความอบอุ่นใจแก่ผู้พบเห็น หลังจากการพูดคุยกับ
คุณธวัชชัยแล้ว ผู้วิจัยสังเกตบรรยากาศภายในชุมชนซึ่งในวันทำการผู้คนจะออกไปประกอบกิจ จึง
ส่งผลให้เกิดความเงิบ ทุกคนมีสีหน้ายิ้มแย้มและสอบถามว่าบุคคลที่แปลกหน้าเข้ามาในชุมชน
เป็นใคร และเมื่อเอ่ยถามถึงบุคคลที่เคยมาฝังตัวเพื่อศึกษาเรื่องราวของชุมชนแห่งนี้ อาทิ คุณ

ภุริทัต ไชยเศรษฐ์ และคุณภาวิณี ไชยภาค แล้ว ประธานชุมชนจะกล่าวถึงด้วยชื่อเล่นพร้อมทั้งได้กล่าวถึงความสนิทสนมกับผู้ที่เคยมาทำการศึกษาเรื่องราวในพื้นที่แห่งนี้ นอกจากนี้คุณภุชชัย ยังได้มอบวารสารที่ได้รับรางวัลซึ่งจัดทำโดยนักศึกษาภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับชุมชนป้อมมหากาฬ ประจำปีการศึกษา 2552

ภาพรวมโดยสรุปผู้ที่เข้ามาสัมผัสกับชุมชนแห่งนี้และเข้ามาศึกษา ณ แหล่งการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งด้านข้างจะมีเรือนไทยโบราณเป็นข้อยืนยันการดำรงอยู่ของชุมชนมาเป็นเวลาช้านาน ดังนั้น การบอกเล่าจากคุณภุชชัย วรมหาคุณ หรือคุณกบและข้อหาหรือซึ่งกล่าวถึง

1. บรรพชนของผม (คุณภุชชัย วรมหาคุณ) ต่างตั้งรกรากอยู่ที่นี้มาตั้งแต่คุณทวด สมัยรัชกาลที่ 5 คุณปู่และผมก็เกิดที่นี่เช่นกัน เราอยู่มาเป็นเวลา 100 ปี โดยมีหม้อแปลงไฟฟ้าประจำบ้าน บ้านแต่ละหลังมีเลขที่น้ำและไฟฟ้า ซึ่งแสดงการยินยอมของรัฐกับการตั้งถิ่นฐาน
2. ร่องรอยของโบราณสถานและประวัติศาสตร์ชุมชน พร้อมวิถีชีวิตของคนในชุมชนต่างมีความชัดเจนและเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในบ้านเรือนไทย บ้านเลขที่ 99 เป็นบ้านข้าราชการบริพารในสมัยรัชกาลที่ 3 บ้านเลขที่ 47 บ้านเลขที่ 129 สร้างขึ้นสมัยรัชกาลที่ 6 นอกจากนี้ยังเป็นถิ่นฐานศิลปินซึ่งเป็นกลุ่มลูก ตระกูลพระยาเพชรซึ่งเป็นลูกที่มีชื่อเสียงในสมัยรัชกาลที่ 5 มีพิธีไหว้ครูดนตรีไทย การทำกรงนกหัวจุก การปั้นเครื่องดินเผา รูปถ้วยตัดต้นและคุณภุชชัย วรมหาคุณ (คุณกบ) สามารถเล่าเรื่องย้อนยุคตามที่เคยได้รับฟังมาจากคุณปู่คุณย่าได้อย่างละเอียดโดยสามารถมองความเชื่อมโยงจากอดีตสู่ความเป็นปัจจุบันได้อย่างชัดเจน

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารทางประวัติศาสตร์และเอกสารประเภทวิทยานิพนธ์ เอกสารจากภาพด้วยในแต่ละยุคสมัย รวมทั้งการสัมภาษณ์บุคคลเมื่อประมวลเป็นรูปเล่ม รายงานการศึกษาแล้วสามารถจำแนกได้ 3 ส่วน

1. ข้อมูลจากการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ซึ่งข้อมูลส่วนนี้เป็นข้อมูลจากการบันทึกเรื่องราวในอดีตที่สัมพันธ์กับการศึกษาในหัวข้อวิจัย ข้อมูลส่วนนี้จะสะท้อนภาพพัฒนาการของพื้นที่ชุมชนและการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา
2. ข้อมูลจากการศึกษาทางด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลจากการศึกษาทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ข้อมูลส่วนนี้สามารถสะท้อนลักษณะทางกายภาพและวิถีชีวิต วิถีคิดของผู้คนและช่องว่างในการบริหารจัดการพื้นที่ระหว่างรัฐกับคนในชุมชน
3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลเป็นการเก็บข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้รู้ของท้องถิ่นและผู้เผชิญกับปัญหาและการยืนยันเพื่อเรียกร้องสิทธิของตนที่เคยพักอาศัยมายาวนานกว่า 40 ปี

ข้อมูลทั้ง 3 ส่วน เมื่อผู้วิจัยมาประมวลเรียบเรียงเป็นรายงานสามารถนำเสนอรายงานการ
วิจัยการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ได้ 3 รูปแบบ

รูปแบบแรกใช้กรอบการศึกษา “การรับ” หมายถึง การรับความเป็นมาของการก่อตั้งชุมชน
และความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม การนำวิถีชีวิตของเมืองที่เข้ามาปรับเปลี่ยนทาง
กายภาพรายรอบของชุมชน

รูปแบบที่สอง ใช้กรอบการศึกษา “ปรับ” ซึ่งหมายถึง การปรับวิถีชีวิตเพื่อนำไปสู่การใช้
เหตุผลในการเจรจาต่อรอง การวิพากษ์วิจารณ์โดยยึดแนวคิดทฤษฎีของนักวิชาการตะวันตก
มาร่วมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงคุณค่าของคนกับการเป็นผู้นำการดำรงอยู่และการเปลี่ยนแปลง
รูปแบบที่สาม ใช้กรอบการศึกษา “เปลี่ยน” ในที่นี้ได้นำเสนอผลการศึกษาที่ยุติในเบื้องต้น
เมื่อชุมชนสามารถยับยั้งการไหลรูดของกรุงเทพมหานครและคงดำรงอยู่ในพื้นที่แห่งนี้สืบไป โดยผู้
ศึกษาขอนำเสนอวิธีการนำรูปแบบวัฒนธรรมชุมชนที่มีพื้นฐานทางกฎหมายรัฐธรรมนูญรองรับ
ร่วมกับแนวคิดในการเป็นสมัยใหม่แบบไทย ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนดูแลและจัดการตนเองให้เป็น
ต้นแบบของความมั่นคงและความเข้มแข็งและเป็นตัวอย่างของชุมชนที่มีประชาชนมีส่วนร่วมให้
ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน

เมื่อผู้วิจัยได้รับข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอรายงานการวิจัยในเรื่องนี้โดยแบ่งเป็น
6 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ (ความเป็นมาและความสำคัญของประเด็นที่ศึกษา วัตถุประสงค์
สมมติฐานในการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา)

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (แนวคิดในการศึกษาและทฤษฎีที่สัมพันธ์)
อันเป็นพื้นฐานของการกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัย

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย (สนามการเข้าสู่สนาม การเลือกบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ การ
สังเกตและการจดบันทึก การประมวลผล และการวิเคราะห์ปัญหา)

บทที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานซึ่งสัมพันธ์กับชุมชนนับตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงช่วงเวลาของการ
เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม พร้อมสรุปภาพรวมข้อมูลการต่อสู้ในเรื่องสิทธิ
ของชุมชน

บทที่ 5 ผลการศึกษาการนำแนวคิดวัฒนธรรมชุมชนและความเป็นสมัยใหม่แบบไทยไปใช้ใน
ชุมชนแห่งนี้ผ่านตัวแทนของผู้กำหนดอนาคตของชุมชนในปัจจุบันพร้อมผู้สืบสานสู่อนาคต

บทที่ 6 บทสรุป เป็นการสรุปผลการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้พร้อมข้อเสนอแนะ